

Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника

Кафедра журналістики

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор _____
“ ” _____ 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Жанри журналістики

Спеціальність «Журналістика»

Факультет філології

Івано-Франківськ – 2022 рік

Робоча програма «**Жанри журналістики**» для студентів спеціальності «Журналістика», 12 с.

Розробник:

Копистинська Ірина Михайлівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики;

Марчук Ганна Іванівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри журналістики

Протокол від “31”серпня 2022 р. № 1

Завідувач кафедри:

_____ (проф. Холод О.М.)

Схвалено методичною радою факультету філології.

Протокол від “ ” серпня 2022 р. № 1

“ ” вересня 2022 р.

Голова _____ (доц. Мартинець А.М.)

Декан факультету філології

_____ (проф. Голод Р.Б.)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3.0	Галузь знань 06 Журналістика Спеціальності 061 Журналістика	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування):	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	____-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		1-й	____-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4		Освітній рівень: бакалавр	
	14 год.	__ год.	
	Практичні, семінарські		
	18 год.	__ год.	
	Лабораторні		
	__ год.	__ год.	
	Самостійна робота		
	56 год.	__ год.	
Індивідуальні завдання: __ год.			
Вид контролю: екзамен			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1:2

для заочної форми навчання – немає

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета. Ознайомити студентів з теоретичними та практичними аспектами підготовки журналістських матеріалів інформаційних, аналітичних та художньо-публіцистичних жанрів; технологіями написання інформаційних матеріалів: замітками, звітами, інтерв'ю, репортажами та ін.; методикою підготовки аналітичних матеріалів: коментар, кореспонденція, огляд, стаття та ін.; особливостями роботи над художньо-публіцистичними та сатиричними текстами: нарис, есе, замальовка, фейлетон, памфлет та ін.; структурними та композиційними елементами журналістського тексту.

Завдання. Завданням є осмислення жанрів журналістики як базових великих груп жанрів журналістської творчості; вміти використовувати на практиці основні прийоми, які характеризують журналістську художньо-публіцистичну діяльність; навчитися аргументувати свою позицію з достатньою доказовою базою та мати навички формування свого індивідуального стилю.

Дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей**.

Загальні компетентності:

- здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність вчитися та оволодівати новітніми знаннями та генерувати нові ідеї.

Фахові компетентності спеціальності:

- добре орієнтуватися в суспільних процесах, відбирати для публіцистичного осмислення такі факти й події, за якими вгадується явище
- вміти аналізувати його у процесі роботи над твором, який мусить бути композиційно струнким, глибоким, аргументованим, написаним грамотно, цікавим за стилем і формою викладу матеріалу;
- підготовку інформаційних, аналітичних та художньо-публіцистичних матеріалів для різних типів медіа.

Програмні результати навчання:

- виконує всі фахові виробничі та творчі операції у засобах масової інформації, організаційно-технічні роботи, пов'язані з підготовкою матеріалу до друку чи передачі в ефір (макетування, монтаж);
- аналізує, оцінює, редагує, готує до друку/ефіру авторські текстові, аудіо- й аудіовізуальні, мультимедійні матеріали;

- забезпечує суспільство якісною щодо змісту, форми та впливу мас-медійною продукцією;
- використовує системні знання й сучасні методи впливу мас-медіа;
- використовує знання про основні періоди становлення і розвитку друкованих ЗМІ, радіо, телебачення, інформатив, інтернет-ЗМІ в Україні й за кордоном;
- застосовує прийоми посилення ефективності текстів різних жанрів у різних ЗМІ на різні теми;
- володіє логічним апаратом аналізу твору, законами логіки, що можуть використовуватися в роботі журналіста;

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

- Тема 1.** Інформаційні матеріали в жанровій системі та історії журналістики. Поняття про жанр і жанрологію журналістики. Класична система журналістських жанрів.
- Тема 2.** Інформаційний привід. Факт і новина в інформації. Замітка – найпоширеніший і найпростіший інформаційний жанр журналістики. Звіт як специфічний інформаційний жанр журналістики. Репортаж як оперативна форма емоційного, наочного зображення події. Інтерв'ю як метод збирання інформації і один з інформаційних жанрів журналістики.
- Тема 3.** Аналітичні матеріали в системі жанрів журналістики. Методика роботи журналіста над аналітико-публіцистичним матеріалом.
- Тема 4.** Кореспонденція як найдавніший і найпоширеніший жанр аналітики. Стаття – провідний жанр аналітичної журналістики. Коментар як аналітичний жанр журналістики. Рецензія та її типологізація у новітній журналістиці. Огляд як панорамний аналітичний жанр журналістики. Лист як специфічна форма публіцистичного виступу.

Змістовий модуль 2.

- Тема 5.** Художньо-публіцистичні матеріали в жанровій системі газети, радіо- і телепрограми, інтернетвидання. Методика роботи журналіста над художньопубліцистичним матеріалом.
- Тема 6.** Нарис – центральний жанр художньопубліцистичного блоку. Замальовка, есе – малі форми художньої публіцистики.
- Тема 7.** Фейлетон як сатиричний жанр художньопубліцистичної журналістики. Памфлет – гостросатирична форма соціальної критики.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	денна форма						заочна форма				
	усього	у тому числі					усього	у тому числі			
		го	л	п	контр.	інд.		ср.	л	п	лаб
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1											
Змістовий модуль 1.											
Тема 1. Інформаційні матеріали в жанровій системі та історії журналістики. Поняття про жанр і жанрологію журналістики. Класична система журналістських жанрів.		4	2			10					
Інформаційний привід. Факт і новина в інформації. Замітка – найпоширеніший і найпростіший інформаційний жанр журналістики. Звіт як специфічний інформаційний жанр журналістики. Репортаж як оперативна форма емоційного, наочного зображення події. Інтерв'ю як метод збирання інформації і один з інформаційних		2	2			6					

жанрів журналістики.													
Тема 3. Аналітичні матеріали в системі жанрів журналістики. Методика роботи журналіста над аналітико-публіцистичним матеріалом.			2			5							
Тема 4. Кореспонденція як найдавніший і найпоширеніший жанр аналітики. Стаття – провідний жанр аналітичної журналістики. Коментар як аналітичний жанр журналістики. Рецензія та її типологізація у новітній журналістиці. Огляд як панорамний аналітичний жанр журналістики. Лист як специфічна форма публіцистичного виступу.			2			5							
Змістовий модуль 2.													
Тема 5. Художньо-публіцистичні матеріали в жанровій системі газети, радіо- і телепрограми, інтернетвидання. Методика роботи журналіста над			2			10							

художньопубліцистичним матеріалом.												
Тема 6. Нарис – центральний жанр художньопубліцистичного блоку. Замальовка, есе – малі форми художньої публіцистики.		2	2			5						
Тема 7. Фейлетон як сатиричний жанр художньопубліцистичної журналістики. Памфлет – гостросатирична форма соціальної критики.		2	2			5						
Усього годин		14	16			56						

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Поняття про жанр і жанрологію журналістики.	6
	Аналітичні матеріали в системі жанрів журналістики.	5
	Методика роботи журналіста над аналітико-публіцистичним матеріалом	5
	Кореспонденція як найдавніший і найпоширеніший жанр аналітики.	20
	Стаття – провідний жанр аналітичної журналістики.	10
	Коментар як аналітичний жанр журналістики. Рецензія та її типологізація у новітній.	10
	Разом	56

Індивідуальні завдання

Завдання практичного характеру – підготовка матеріалів у різних жанрах та з використанням різноманітних прийомів.

Методи навчання

- навчальні дискусії, презентації, пітчінги ідей, ділові ігри, редакційні наради, мозкова атака, кейс-стаді.

Методи контролю

Усний контроль у вигляді індивідуального та фронтального опитування. Письмовий контроль у вигляді контрольних робіт чи тестувань.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота						Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			
Т	СР	КР	Т	СР	КР	
25	10	15	25	15	10	50/50

Т – теми практичних занять;

СР – самостійна робота;

КР – контрольна робота

Методичне забезпечення

- 1.Опорні конспекти практичних занять.
- 2.Нормативні документи.
- 3.Ілюстративний матеріал.

Перелік тем на екзамен

- 1.Інформаційні матеріали в жанровій системі та історії журналістики.
2. Поняття про жанр і жанрологію журналістики.
- 3.Класична система журналістських жанрів.
- 4.Інформаційний привід. Факт і новина в інформації.

- 5.Замітка – найпоширеніший і найпростіший інформаційний жанр журналістики.
- 6.Звіт як специфічний інформаційний жанр журналістики.
7. Репортаж як оперативна форма емоційного, наочного зображення події.
- 8.Інтерв'ю як метод збирання інформації і один з інформаційних жанрів журналістики.
- 9.Аналітичні матеріали в системі жанрів журналістики.
- 10.Методика роботи журналіста над аналітико-публіцистичним матеріалом.
- 11.Кореспонденція як найдавніший і найпоширеніший жанр аналітики.
12. Стаття – провідний жанр аналітичної журналістики.
13. Коментар як аналітичний жанр журналістики.
- 14.Рецензія та її типологізація у новітній журналістиці.
15. Огляд як панорамний аналітичний жанр журналістики.
- 16.Лист як специфічна форма публіцистичного виступу.
- 17.Художньо-публіцистичні матеріали в жанровій системі газети, радіо- і телепрограми, інтернетвидання.
18. Методика роботи журналіста над художньопубліцистичним матеріалом.
19. Нарис – центральний жанр художньопубліцистичного блоку.
20. Замальовка, есе – малі форми художньої публіцистики.
21. Фейлетон як сатиричний жанр художньопубліцистичної журналістики.
22. Памфлет – гостросатирична форма соціальної критики

Рекомендована література

- .. Балаклицький М. А. Есе як художньо-публіцистичний жанр: методичні матеріали для студентів зі спеціальності «Журналістика»/М. А. Балаклицький. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2007. – 74 с.
- 2.Квіт С. М. Масові комунікації підручник/Сергій Квіт. – К.: ВД «КМА», 2008. – 206 с..
10. Кузнецова О. Д. Засоби масової комунікації: посібник /О. Д. Кузнецова; 2-е вид., перероб і доп. – Львів: ПАІС, 2005. – 200 с.
- 3.Лаврик О. В. Основи журналістики: навчально-методичний посібник для студентів зі спеціальності «Журналістика»/О. В. Лаврик. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2018. – 73 с.
- 4.Михайлин І. Л. Журналістська освіта і наука: підручник /І. Л. Михайлин. – Суми: Університетська книга, 2009. – 336 с.
- 5.Потятиник Б. В. Інтернет-журналістика: навч. посіб/Борис Потятиник. – Львів: ПАІС, 2010. – 246 с.
10. Копистинська І. М. Жанри журналістики [Електронне видання]. Хрестоматія. Івано-Франківськ. 2022. 123 с. <https://kjourn.pnu.edu.ua/wp->

content/uploads/sites/54/2022/12/Копистинська-Хрестоматія-з-Жанрів-журналістики.pdf

11. Копистинська І. Мовні покручі всеукраїнських ЗМІ у період російського вторгнення // Український інформаційний простір. Ч. 10. 2022, КНУКіМ. С. 66-84.
12. Копистинська І. М. Основи журналістської майстерності. Навчально-методичний комплекс. [Електронне видання]. Івано-Франківськ. 2022. 35 с. <https://kjourn.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/54/2022/12/Основи-журналістської-майстерності-навчально-методичний-комплекс.pdf>
13. Іванов В.Ф., Штурхецький С.В. Практикум із журналістської етики. К.: Київ.ун-т, 2011. - 431с.
14. Карпенко В. Журналістика : Основи професійної комунікації: Навчальний посібник для вузів / Віталій Карпенко – К. : Нора-прінт, 2002. – 348 с.
15. Михайлин І. Л. Основи журналістики : Підручник / Михайлин І. Л. – К. : ЦУЛ, 2011.
15. Москаленко А. З. Теорія журналістики : Навч. посібн. / Москаленко А. З. – К. : Експресоб'ява, 2003. – 334 с.
16. Українське законодавство : засоби масової інформації. – Київ : IREX Медіа, 2004. – 368.
- 17/ Назаренко Г. І. Інформаційні жанри журналістики: навчальний посібник. Київ: НАУ, 2010. 62 с
- 18/ Стівенс М. Виробництво новин: телебачення, радіо, Інтернет. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 408 с.
19. Техніка інтерв'ю. – К., 2003. 19. Техніка репортажу. – К., 2003

Допоміжна

1. Животко А. Історія української преси. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1584072022064/zhurnalistika/istoriya_ukrayinskoyi_presi
2. Михайлин І. Л. Основи журналістики. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1584072024050/zhurnalistika/osnovi_zhurnalistiki
3. Копистинська І. М. Проблематика засобів масової комунікації та реклами. Навч. посібник. Київ. ФранкоПак. 2022. 204 с. ISBN 978-617-8026-26-4
4. Приступенко Т. О. Теорія журналістики. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1584072018993/zhurnalistika/teoriya_zhurnalistiki.
5. Журналістика даних: Посібник. – Режим доступу: <http://texty.org.ua/pg/book/newsmaker/read/40161>

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://osvita.mediasapiens.ua> - Проект MediaSapiens з розуміння медіа
2. <http://www.telekritika.ua/> - Телекритика
3. <http://www.cje.org.ua> – Комісія з журналістської етики офіційний сайт
4. <http://nmpu.org.ua> – незалежна медіа-профспілка України
5. <http://nsju.org> – Національна спілка журналістів України
6. <https://stopcensorship.wordpress.com>
7. mymedia.org.ua – програма розвитку незалежних ЗМІ
8. www.aup.com.ua - Академія Української Преси

9. <http://medialaw.org.ua> - Інститут Медіа Права
10. <http://www.irrp.org.ua/> - Інститут розвитку регіональної преси – ІРРП
11. <http://irex.mocotms.com/> - дистанційний навчальний курс „Медіаграмотність для громадян”
12. <https://www.facebook.com/mediauniversity/> - Університет медіаграмотності
13. <http://medialab.online/> - освітньо-аналітичний портал про медіа
14. <http://lvivmediaforum.com/> - Сайт Львівського медіа-форуму
16. <http://imi.org.ua/> - Інститут масової інформації
15. <http://www.acmu.com.ua/> - Асоціація корпоративних медіа України
16. <http://www.redactor.in.ua> – інформаційний портал для редакторів друкованих та цифрових ЗМІ